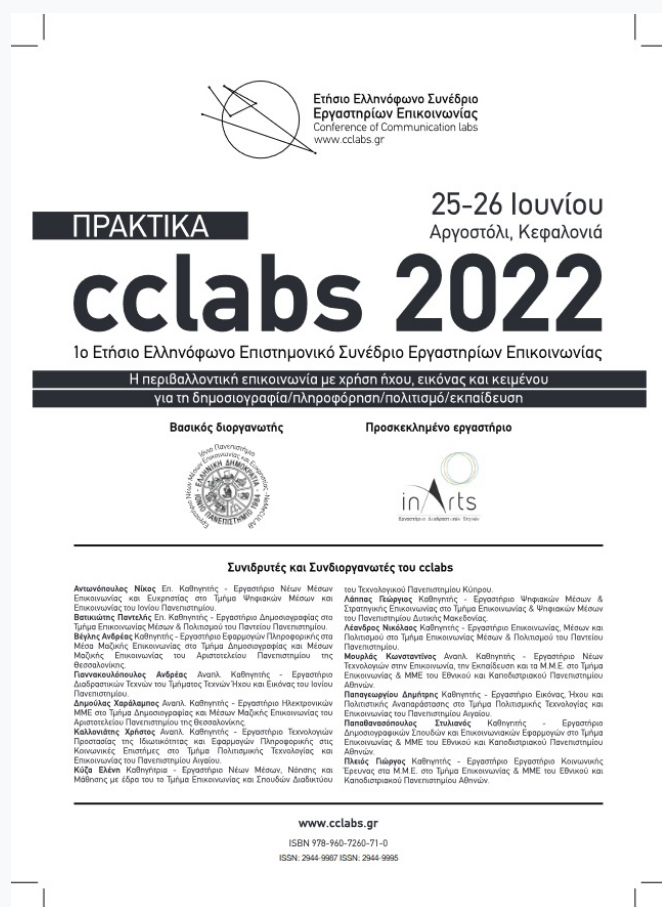

Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2022)

1ο Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας: Η περιβαλλοντική επικοινωνία με χρήση ήχου, εικόνας, κειμένου για τη δημοσιογραφία/πληροφόρηση/πολιτισμό/εκπαίδευση

Ετήσιο Ελληνόφωνο Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας
Conference of Communication labs
www.cclabs.gr

25-26 Ιουνίου
Αργιστόλι, Κεφαλονιά

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
cclabs 2022

1ο Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας
Η περιβαλλοντική επικοινωνία με χρήση ήχου, εικόνας και κειμένου
για τη δημοσιογραφία/πληροφόρηση/πολιτισμό/εκπαίδευση

Βασικός διοργανωτής: Πανεπιστήμιο Κρήτης
Προσκεκλημένο εργαστήριο: inArts

Συνεδριτές και Συνδιοργανωτές του cclabs

Απονομότατος Νίκος - Επί. Καθηγητής - Εργαστήριο Νέων Μέσων Επικοινωνίας και Εφαρμογών στο Τμήμα Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας του Ιονίου Πανεπιστημίου.
Βασιλική Παπαλέξη - Επί. Καθηγήτρια - Εργαστήριο Δημοσιογραφίας στο Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων & Πολιτισμού του Παιδείας Πανεπιστημίου.
Μάκης Ανδρέας Καθηγητής - Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής στο Μέσο Μαθητικής Επικοινωνίας στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαθητικής Επικοινωνίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης.
Παναγιώτης Αλέξης - Αναπλ. Καθηγητής - Εργαστήριο Διαδραστικών Τεχνών του τμήματος Τεχνών Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου.
Δημήτρης Χαράλαμπος Αναπλ. Καθηγητής - Εργαστήριο Ηλεκτρονικών ΜΜΕ στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαθητικής Επικοινωνίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης.
Καλλιόπη Αρτίκη - Αναπλ. Καθηγήτρια - Εργαστήριο Τεχνολογίας Προσώπου της Ισοστάσης και Εφαρμογών Πληροφορικής στις Κοινωνικές Επιστήμες στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.
Καίτη Ελένη Καθηγήτρια - Εργαστήριο Νέων Μέσων, Νήπιος και Μάθησης με έδρα το το Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδιδασκίου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.
Αλέξης Γεωργακόπουλος Καθηγητής - Εργαστήριο Ψηφιακών Μέσων & Στρατηγικής Επικοινωνίας στο Τμήμα Επικοινωνίας & Ψηφιακών Μέσων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
Αλέξανδρος Νικόλαος Καθηγητής - Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού στο Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων & Πολιτισμού του Παιδείας Πανεπιστημίου.
Μουράκης Κωνσταντίνος Αναπλ. Καθηγητής - Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ στο Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
Παναγιώτης Δημήτρης Καθηγητής - Εργαστήριο Εικόνας, Ήχου και Πολιτισμικής Αναπαραστάσης στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.
Παναγιώτα Βασιλική Στυλιανής Καθηγήτρια - Εργαστήριο Δημοσιογραφικών Σπουδών και Επικοινωνιακών Εφαρμογών στο Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
Πλάκης Γεώργιος Καθηγητής - Εργαστήριο Εργαστήριο Κοινωνικής Έρευνας στο Μ.Μ.Ε. στο Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

www.cclabs.gr
ISBN 978-960-7260-71-0
ISSN: 2944-9987 ISSN: 2944-9995

Γεωπάρκο Κεφαλονιάς - Ιθάκης

Έλενα Ζουμπούλη, Μιχαήλ Ξανθάκης, Γεώργιος Δρακάτος, Παναγιώτης Μινέτος, Νίκος Αντωνόπουλος

doi: [10.12681/cclabs.4964](https://doi.org/10.12681/cclabs.4964)

Copyright © 2022, Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζουμπούλη Έ., Ξανθάκης Μ., Δρακάτος Γ., Μινέτος Π., & Αντωνόπουλος Ν. (2022). Γεωπάρκο Κεφαλονιάς - Ιθάκης: Τρόποι Προβολής και Επικοινωνίας. *Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας*, 1(1), 129–136. <https://doi.org/10.12681/cclabs.4964>

Γεωπάρκο Κεφαλονιάς - Ιθάκης: Τρόποι Προβολής και Επικοινωνίας

Ζουμπούλη Έλενα
Γεωλόγος, Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου-Αίνου και
Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων
zoumprouel@gmail.com

Ξανθάκης Μιχαήλ
Υποψήφιος Διδάκτορας τμήματος Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας,
Γεωλόγος Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης
mchanthakis@aenosnationalpark.com

Γεώργιος Δρακάτος
Ομότιμος Ερευνητής, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Μινέτος Παναγιώτης
Δασοπόνος, Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου &
Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων, Ο.ΦΥ.ΠΕ.ΚΑ
p.minetos84@gmail.com

Αντωνόπουλος Νίκος
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο
nikos@antonopoulos.info

Περίληψη

Στην παρούσα έρευνα παρουσιάζονται οι τρόποι προβολής και Επικοινωνίας του Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Κεφαλονιάς-Ιθάκης. Τα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης αποτελούν μία μοναδική γεωγραφική ζώνη. Οι κάτοικοί τους απολαμβάνουν τη ζωή και την εργασία έχοντας πολλές ευκαιρίες για να αναπτύξουν μικρές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού (αλλά και σε άλλους κλάδους). Οι βασικές αξίες (γεωλογικός πλούτος, φυσικός πλούτος, αρχαιολογικός – νεότερος πολιτιστικός πλούτος, διασύνδεση πολιτιστικής – φυσικής κληρονομιάς, άυλη πολιτιστική κληρονομιά) εγγυώνται ένα εξαιρετικό περιβάλλον διαβίωσης. Πολλοί νέοι κάτοικοι και νέες επιχειρήσεις έλκονται από την ισχυρή τοπική ταυτότητα της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης. Οι βασικές αξίες συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής καθώς και στο εύρωστο επιχειρηματικό κλίμα. Οι τουρίστες επισκέπτονται το Γεωπάρκο λόγω του μοναδικού συνδυασμού των αξιών του και του εδραιωμένου ποιοτικού τουριστικού προϊόντος του. Η ένταξη του Γεωπάρκου στο Δίκτυο θα βοηθήσει να επιτευχθεί ένα μεγαλύτερο κοινό – στόχος, χάρη στην διασφάλιση της ποιότητας (τοπίου, υπηρεσιών, προϊόντων), που θα «εγγυηθεί» η UNESCO, εξαιτίας του διεθνούς κύρους της.

Λέξεις-κλειδιά: UNESCO, Δικτύωση, Παγκόσμια Γεωπάρκα.

1. Εισαγωγή

Η προστασία του Περιβάλλοντος αποτελεί αδιαμφισβήτητα ένα από τα βασικά θέματα της σύγχρονης προβληματικής σ' όλα τα επίπεδα, ενώ αποτελεί και αντικείμενο επικοινωνίας και προβολής (Antonopoulos et. al, 2019). Μέχρι πρόσφατα η προσοχή όλων, όταν είχαμε να κάνουμε με την προστασία του περιβάλλοντος, ήταν στραμμένη στη προστασία της βιοποικιλότητας. Τα τελευταία χρόνια όμως μία καινούργια διάσταση στην προστασία του περιβάλλοντος ήρθε να προστεθεί, και αυτή είναι η προστασία του αβιοτικού μας περιβάλλοντος και συγκεκριμένα της Γεωποικιλότητας. Της προστασίας δηλαδή των γεωλογικών σχηματισμών και γεωλογικών διεργασιών, οι οποίοι καθορίζουν τη φυσιογνωμία μιας περιοχής. Η φυσιογνωμία μιας περιοχής καθορίζει τη βιοποικιλότητά, και σε πολλές περιπτώσεις η γεωποικιλότητα θα καθορίσει και το ανθρωπογενές περιβάλλον, τα ήθη και τα έθιμα καθώς και τις παραδόσεις των τοπικών κοινωνιών. Το ρόλο αυτό καλείται να παίξει το Γεωπάрко (Zouros, 2004). Με τον όρο **Γεωπαρκο** καλείται μια γεωγραφική περιοχή σαφώς καθορισμένων ορίων, η οποία περιέχει ικανό αριθμό γεώτοπων που μπορούν να χρησιμεύσουν για ερευνητικούς εκπαιδευτικούς, αναπτυξιακούς και τουριστικούς σκοπούς. Ως γεώτοποι ορίζονται οι αυτοτελείς γεωλογικές θέσεις όπου η ιστορία της γης, η εξέλιξη της ζωής και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος τεκμηριώνονται με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο. Θα μπορούσαμε να πούμε πως οι γεώτοποι αποτελούν **γεωλογικά μνημεία**, όπως για παράδειγμα ένα σπήλαιο. Ο όρος Γεωπάрко προκύπτει από την ελληνική λέξη Γαία και πάρκο, όπου σύμφωνα με τη μυθολογία «Η Γαία μαζί με τον Ουρανό, γέννησαν με τη μεσολάβηση του Έρωτα, τους Γίγαντες, τους Τιτάνες, τον Ωκεανό και όλη την πλάση. Αποτελεί λοιπόν είναι ένα πάρκο αφιερωμένο στην Γη σαν σύνολο (Patzak & Eder, 1998).

2. Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπαρκών UNESCO

Από την στιγμή που θα λειτουργήσει ένα Γεωπάрко μπορεί να ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές Δίκτυο Γεωπαρκών, τα οποία από το 2015, τέθηκαν υπό την αιγίδα της UNESCO. Έτσι ένα αναγνωρισμένο Γεωπάрко βρίσκεται κάτω από το καθεστώς προστασίας της UNESCO, όντας μέλος του Δικτύου και ανήκοντας πια στο UNESCO Global Geoparks. Η σύλληψη της ιδέας του Γεωπαρκού έγινε πριν περίπου 30 χρόνια. Το Δίκτυο των Ευρωπαϊκών Γεωπαρκών ξεκίνησε το 2000 με μία δράση LEADER για τη «Βιώσιμη ανάπτυξη αγροτικού χώρου», και στην οποία συμμετείχαν αρχικά 4 Γεωπάγκα από 4 διαφορετικές χώρες της Ευρώπης, το Haute-Provence Geopark, το Vulkaneifel Geopark, το Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου και το Maestrazgo Geopark. Το 2004 δημιουργήθηκε το Δίκτυο των Παγκόσμιων Γεωπαρκών υπό την αιγίδα της UNESCO με την ένταξη 17 Ευρωπαϊκών και 8 Κινέζικων Γεωπαρκών (9) και το 2015 καθιερώνεται η αναγνώριση περιοχών με τίτλο Παγκόσμια Γεωπάγκα UNESCO (Network, 2020).

Σήμερα στο Δίκτυο ανήκουν 177 Γεωπάγκα από 46 διαφορετικές χώρες του κόσμου και ένα από αυτά τα Γεωπάγκα είναι πλέον και το Γεωπάрко Κεφαλονιάς-Ιθάκης. Το Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπαρκών αποτελεί ένα διεθνή μη κερδοσκοπικός οργανισμό με έδρα το Παρίσι που έχει ως σκοπό να προωθήσει σε παγκόσμιο επίπεδο την προστασία της γεωλογικής κληρονομιάς την ανταλλαγή ιδεών και την υιοθέτηση καλών πρακτικών, παράλληλα με την προβολή της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς των περιοχών τους, προωθώντας δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης για τις περιοχές αυτές και τους κατοίκους τους (McKeever et al., 2010).

Οι βασικοί στόχοι του Δικτύου παγκόσμιων Γεωπάρκων UNESCO είναι: 1) η Βιώσιμη Ανάπτυξη, 2) Ανάδειξη της περιοχής, 3) Ανάδειξη των ντόπιων παραδοσιακών προϊόντων, 4) Ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου, και τέλος 5) η ανάπτυξη μιας πιο υπεύθυνης μορφής τουρισμού όπως ο Γεωτουρισμός (Henriques & Brilha, 2017). Έτσι και το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκης επιδιώκει την επίτευξη αυτών των στόχων κυρίως μέσω τριών βασικών αξόνων, όπως την εκπαίδευση, την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και την ενδυνάμωση της τοπικής επιχειρηματικότητας. Είναι προφανές λοιπόν γιατί είναι σημαντικό για την προώθησή του το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκης να αποτελεί μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων της UNESCO, αρχικά γιατί το σήμα της UNESCO αποτελεί παγκόσμιο σήμα ποιότητας το οποίο επιβεβαιώνει τις υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και προϊόντα της περιοχής. Επίσης μας δίνει σημαντικές δυνατότητες για παγκόσμια προβολή του τόπου και προσέλκυση εναλλακτικού τουρισμού και μάλιστα με δυνατότητα επέκτασης της τουριστικής σεζόν αλλά και του τουριστικού ενδιαφέροντος σε νέα πεδία και σε περιοχές του γεωπάρκου που μέχρι τώρα έχουν λάβει λιγότερη προβολή. Μας δίνει επίσης μεγάλη δυνατότητα επικοινωνίας, ανταλλαγής γνώσης, εμπειριών και καλών πρακτικών με άλλα γεωπάρκα οι οποίες βοηθούν ώστε να θέσουμε υψηλότερα στάνταρ στην τουριστική πολιτική της περιοχής. Και τέλος μας ανοίγει το δρόμο σε ένα Δίκτυο συνεργασιών για την προσέλκυση χρηματοδοτικών εργαλείων που θα βοηθήσουν στην αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρει ο τόπος (Justice, 2018).

3. Το Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Κεφαλονιάς-Ιθάκης

Το γεωπάρκο Κεφαλονιάς και Ιθάκης, εκπροσωπεί ένα γεωπάρκο ιδιαίτερης σημασίας, το οποίο αποτελείται από περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους διαφόρων κατηγοριών, οι οποίες εξηγούν την γεωλογική ιστορία του τόπου. Είναι μία ιστορία κίνησης ηπείρων και λιθοσφαιρικών πλακών, μια ιστορία μεγάλων τεκτονικών κινήσεων, και κλιματικών επιρροών η οποία αποτυπώνεται στους γεώτοπους, καθιστώντας το νησί έναν χώρο κατάλληλο, που πληροί συνεπώς όλες τις προδιαγραφές για να γίνει Γεωπάρκο. Το γεωπάρκο Κεφαλονιάς και Ιθάκης ιδρύθηκε με απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη Κεφαλληνίας τον Οκτώβριο του 2016, και τον Απρίλη του 2022 ανήκει επίσημα στο δίκτυο των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO.

3.1 Γεωλογία Γεωπάρκου Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Η Ιστορία της εξέλιξης των δύο νησιών, οφείλεται κυρίως στη σύγκρουση της Αφρικανικής πλάκας με την Ευρασιατική. Ως αποτέλεσμα αυτής της σύγκρουσης έχουμε τη δημιουργία του Ελληνικού τόξου. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς και Ιθάκης εξαιτίας της Γεωτεκτονικής του θέσης είναι η έντονη σεισμική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, τα νησιά Κεφαλονιά και Ιθάκη βρίσκονται στην άκρη του ελληνικού τόξου στη δυτική Ελλάδα, όπου συναντάμε ένα από τα σημαντικότερα ρήγματα, το ρήγμα μετασχηματισμού της Κεφαλονιάς (KTF), το οποίο προκαλεί κατά διαστήματα πολλούς και πολύ ισχυρούς σεισμούς. Βρισκόμαστε δηλαδή σε μία από τις πιο ενεργές τεκτονικά περιοχές της Ευρώπης Κυρίαρχο ρόλο στο γεωπάρκο (εκτός από την έντονη σεισμικότητα) έχουν τα καρστικά φαινόμενα. Φαινόμενα δηλαδή που προκύπτουν από τη διαλυτική δράση του νερού στον ασβεστόλιθο. Χαρακτηριστικό των δύο νησιών είναι ότι το μεγαλύτερο τμήμα της επιφάνειάς τους, καλύπτεται από ασβεστόλιθο. Το γεγονός αυτό σε

συνδυασμό με την έντονη τεκτονική δραστηριότητα και τις κλιματικές συνθήκες, έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση πολυάριθμων υπόγειων και επιφανειακών καρστικών γεωμορφών όπως, σπήλαια, δολίνες, καταβόθρες, πόλγες κ.ά..

Ένα μοναδικό σε όλο τον κόσμο γεωλογικό φαινόμενο, το οποίο ξεχωρίζει στην Κεφαλονιά, είναι το καρστικό σύστημα υπόγειας σύνδεσης των Καταβοθρών του Αργοστολίου με τις υφάλμυρες πηγές της Σάμης- Καραβομούλου. Σημαντικό ρόλο στο Γεωπάрко Κεφαλονιάς-Ιθάκης έχουν και τα σπήλαια που συναντάμε, με τη Μελισσάνη και τη Δρογκαράτη να αποτελούν τα πιο σημαντικά και πιο γνωστά σπήλαια του Γεωπάρκου. Άλλες κατηγορίες γεωτόπων που συναντάμε στο Γεωπάрко Κεφαλονιάς-Ιθάκης είναι Καρστικές Γεωμορφές διάβρωση των ανθρακικών πετρωμάτων κυρίως εξαιτίας της δράσης του νερού, Γεωτεκτονικές μορφές, Υδροβιότοποι, Γεωμορφολογικές θέσεις καθώς και γεώτοπους Παλαιοντολογικού ενδιαφέροντος.

Συγκεκριμένα το γεωπάрко Κεφαλονιάς-Ιθάκης αποτελείται από 50 Γεώτοπους, 50 γεωλογικά Μνημεία και 11 γεωδιαδρομές (9 χερσαίες και 2 θαλάσσιες) όπου έχουμε μια εξαιρετική απεικόνιση της δυναμικής των γήινων διεργασιών, μέσω των πολυάριθμων και μεγάλης ποικιλίας γεωλογικών εμφανίσεων που αποτυπώνονται στους Γεώτοπους.

Εικόνα 1: Χάρτης του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης

Ένα γεωπάрко δεν αποτελείται μόνο από πετρώματα, μόνο από γεώτοπους, αλλά και από Αρχαιολογικούς χώρους, Εκκλησίες και Μοναστήρια, Μουσεία και Βιβλιοθήκες καθώς και άλλα Αξιοθέατα όπως μνημεία, αγάλματα, χώροι αναψυχής, μεγάλα έργα του 19ου αιώνα, όπως φάρους γέφυρες και άλλα. Είναι σημαντικό να επισημάνουμε το γεγονός πως το Γεωπάрко δεν είναι ένα Γεωλογικό Πάρκο. Μπορεί η βάση να είναι τα γεωλογικά μνημεία μιας περιοχής, όμως ένα γεωπάрко περικλείει επίσης την ιστορία, τους μύθους τις παραδόσεις και παραδοσιακές τεχνικές, τον πολιτισμό, την βιοποικιλότητα, τα τοπικά προϊόντα, δραστηριότητες αναψυχής και φυσικά τον άνθρωπο.

3.2 Δράσεις προβολής και προώθησης του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης

Το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκης έχει προβεί σε διάφορες ενέργειες με στόχο να επικοινωνήσει την ιδέα του Γεωπάρκου και το τι πρεσβεύει αυτό, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην προβολή του. Οι ενέργειες αυτές είναι απαραίτητες για την ενημέρωση (εκπαίδευση) και την προσέλκυση τουριστών, αλλά και της τοπικής κοινωνίας. Αρχικά πραγματοποιήθηκε η σήμανση του Γεωπάρκου. Μέχρι στιγμής έχει επιτευχθεί η σήμανση 24 Γεωτόπων και 2 Πολιτιστικών μνημείων, με πινακίδες οι οποίες περιέχουν πλούσιο πληροφοριακό υλικό για την γεωλογική, φυσική και πολιτιστική αξία του γεώτοπου. Επίσης έχουν τοποθετηθεί **πινακίδες εισόδου** στα λιμάνια και στο αεροδρόμιο του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης, οι οποίες πρωταρχικό ρόλο έχουν να ενημερώσουν τον επισκέπτη ότι βρίσκεται σε Γεωπάρκο, στη συνέχεια τι είναι Γεωπάρκο, και με τη βοήθεια ενός χάρτη ποια είναι τα σημεία ενδιαφέροντος (Γεώτοποι, πολιτιστικά μνημεία, μουσεία). Επιπλέον έχουν τοποθετηθεί **πινακίδες ερμηνείας πόλης** στα σημαντικότερα κέντρα του νησιού, οι οποίες περιέχουν πληροφορίες καθώς και χάρτη με τα κυριότερα σημεία ενδιαφέροντος όπως αναφέραμε και προηγουμένως. Τέλος έχουν τοποθετηθεί και πινακίδες κατεύθυνσης οι οποίες μας βοηθούν να επισκεφτούμε «κρυφούς» Γεώτοπους.

Εικόνα 2: Σήμανση Γεωπάρκου

Έχει επίσης παραχθεί και εκτυπωθεί χρήσιμο πληροφοριακό υλικό, δίγλωσσων φυλλαδίων και αφισών, χάρτες με φωτογραφίες και πληροφορίες για τους γεώτοπους και τα σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος (ιστορικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα) και καθορισμένες γεωδιαδρομές, περιβαλλοντικός οδηγός, βιβλίο λαϊκής ιατρικής κ.ά. Άλλες δράσεις προβολής αποτελούν η παραγωγή προωθητικού υλικού όπως καπέλα, τσάντες, παιχνίδια άλλα και η παροχή εκπαιδευτικού υλικού.

Συγκεκριμένα διατίθεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα εγκεκριμένο από το Υπουργείο Παιδείας που αφορά στο Γεωπάρκο Κεφαλονιά-Ιθάκη καθώς και τετράδιο εργασίας με πλούσιο πληροφοριακό και φωτογραφικό υλικό, για τους πιο σημαντικούς γεώτοπους του Γεωπάρκου αλλά και παιχνίδια μυαλού και γνώσης όπως σταυρόλεξα, κρυπτόλεξα, λαβύρινθους και πολλά άλλα.

Σημαντικό ρόλο επίσης παίζουν και τα δύο μέχρι στιγμής κέντρα ενημέρωσης, που διαθέτει το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς Ιθάκης, ένα στην περιοχή του Κουτάβου του Αργοστολίου και ένα στο χωριό της Ανωγής στην Ιθάκη. Τα κέντρα ενημέρωσης διαθέτουν σύγχρονο εξοπλισμό και πλούσιο πληροφοριακό υλικό τα οποία είναι στη διάθεση των επισκεπτών καθημερινά. Συγκεκριμένα οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκης, να επισκεφθούν την έκθεση πετρωμάτων και τοπικών προϊόντων καθώς και την ψηφιακή έκθεση του Γεωπάρκου.

Επίσης το Γεωπάρκο Κεφαλονιά-Ιθάκη υλοποιεί προγράμματα με στόχο την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών για την προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών σε ολόκληρη την έκταση του γεωπάρκου και ιδιαίτερα σε περιοχές λιγότερο γνωστές αλλά εξίσου άξιες προσοχής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι δράσεις βιωματικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης (Εικόνα 3), όπως επισκέψεις και εκδρομές μαθητών αλλά και μαθητών Erasmus σε Γεώτοπους του Γεωπάρκου, όπου τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον γεώτοπο, όχι μέσα από μία οθόνη αλλά μέσω μιας βιωματικής εμπειρίας, όπως μια πεζοπορία. Με το γεωπάρκο οι εικόνες πια δεν είναι μόνο εικόνες, περνάμε σε ένα πιο βαθύ επίπεδο, δημιουργώντας αισθήματα και μνήμες (μέσω της γνώσης). Δεν βλέπουμε πια μόνο ένα τοπίο, δεν είναι πια μόνο μία ωραία φωτογραφία. Το τοπίο πια έχει αξία, μας μιλάει για τη δημιουργία του. Οργανώνονται επίσης με τη βοήθεια και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας εθελοντικές δράσεις, οι οποίες αφορούν στον καθαρισμό Γεωτόπων. Σκοπός των δράσεων αυτών είναι η αφύπνιση της οικολογικής συνείδησης, έχοντας στόχο ένα καλύτερο περιβάλλον για όλους.

Ενεργός είναι ο ρόλος του Γεωπάρκου και στο χώρο του διαδικτύου καθώς διοργανώνει διαδικτυακά σεμινάρια, με σκοπό να επικοινωνήσει την αξία και τις δράσεις του Γεωπάρκου καθώς και πόσο σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει στην εκπαίδευση και στη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον όλες οι πληροφορίες που αφορούν στο Γεωπάρκο Κεφαλονιάς και Ιθάκης υπάρχουν στην πλήρως ενημερωμένη ιστοσελίδα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης Facebook και Instagram του Γεωπάρκου. Μάλιστα στην ιστοσελίδα του Γεωπάρκου έχουμε την ευκαιρία παρακολούθησης προωθητικού βίντεο του Γεωπάρκου Κεφαλονιά-Ιθάκη, ενός ντοκιμαντέρ (σε ελληνικά, καθώς με αγγλικούς υπότιτλους) που αφορά στο Γεωπάρκο, καθώς και βίντεο με τους 18, αλλά και τους 50 Γεώτοπους, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να «επισκεφτούμε» Γεώτοπους στους οποίους δεν έχουμε εύκολη πρόσβαση.

Εικόνα 3: Παραδείγματα δράσεων βιωματικής εκπαίδευσης του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης

4. Συμπεράσματα

Το Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκη αναγνωρίζει τη σημασία της προβολής και της συνεργασίας και για το λόγο αυτό ακολουθεί στενά τις δραστηριότητες του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων, συμμετέχοντας ενεργά σε όλες τις δράσεις και συναντήσεις. Επίσης δίνει ιδιαίτερη σημασία στην τοπική κοινωνία. Είναι πάντα στη διάθεσή της με τη συμμετοχή του σε συναντήσεις και δράσεις, και έχει συνεχή συνεργασία με όλους τους τοπικούς φορείς, ιδρύματα, δήμους αλλά και τα τοπικά ΜΜΕ (Εικόνα 4).

Εικόνα 4: Παραδείγματα δράσεων προβολής του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς-Ιθάκης

Ολοκληρώνοντας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι Τα Παγκόσμια Γεωπάρκα της UNESCO περικλείουν την ψυχή των τόπων, «ακούνε» τις τοπικές κοινότητες, μεταφράζουν τις ανάγκες τους και τις υποστηρίζουν ώστε να διατηρήσουν ζωντανές τις παραδόσεις τους προς ένα βιώσιμο μέλλον για όλους. Τα Γεωπάρκα είναι όλα ενωμένα με τις ίδιες αξίες και στόχους, αποτελούν ένα ενωμένο και υποστηρικτικό Δίκτυο. Και φυσικά δεν μπορούν να υπάρξουν αν δεν υπάρχουν οι συνεργασίες και αν δεν υπάρχει η επικοινωνία με τοπικούς φορείς για χάραξη κοινών στόχων.

5. Αναφορές

- Antonopoulos, N., Karyotakis, M. A., Kiourexidou, M., & Veglis, A. (2019). Media web-sites environmental communication: operational practices and news coverage. *World of Media. Journal of Russian Media and Journalism Studies*, (2), 47-65.
- Henriques, M. H., & Brilha, J. (2017). UNESCO Global Geoparks: A strategy towards global understanding and sustainability.
- Justice, S. C. (2018). UNESCO global geoparks, geotourism and communication of the earth sciences: A case study in the Chablais UNESCO Global Geopark, France. *Geosciences*, 8(5), 149.
- McKeever, P. J., Zouros, N. C., & Patzak, M. (2010). The UNESCO global network of national geoparks. *The George Wright Forum*, Network, G. G. (2020). What is a UNESCO Global Geopark. In.
- Patzak, M., & Eder, W. (1998). " UNESCO GEOPARK". A new programme-a new UNESCO label. *Geologica Balcanica*, 28, 33-36.
- Zouros, N. (2004). The European Geoparks Network-Geological heritage protection and local development. *Episodes Journal of International Geoscience*, 27(3), 165-171.